EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 06 03
COM(2024) 228 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl prekinių pavadinimų ir skerdenų klasifikavimo avienos ir ožkienos sektoriuje

Turinys

1. Įvadas 2
2. Metodas ir priemonės 2
3. Reglamentavimo sistemos analizė 2
   3.1. Skerdenų klasifikavimas 2
      3.1.1. Pirminiai faktai 2
      3.1.2. Esamos padėties apžvalga 4
   3.2. Prekinis pavadinimas 5
   3.3. Rinkos informacija 6
4. Valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų nuomonės 7
   4.1. Respondentų pateiktas skerdenų klasifikavimo vertinimas 7
   4.2. Respondentų pateiktas prekinių pavadinimų vertinimas 7
   4.3. Papildomos respondentų pastabos 8
5. Išvados 8

1. Įvadas

Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 (BRO reglamentas)[1] 225 straipsnio dd punktu, Komisija iki 2024 m. birželio 30 d. Europos Parlamentui ir Tarybai turi pateikti ataskaitą dėl avienos ir ožkienos sektoriaus prekinių pavadinimų ir skerdenų klasifikavimo.

Šia ataskaita siekiama šių tikslų:

- apžvelgti galiojančias avienos ir ožkienos sektoriaus skerdenų klasifikavimo ir prekinių pavadinimų taisykles, taip pat
- nustatyti, ar būtinas tolesnis šios srities reglamentavimas.

2. Metodas ir priemonės

Siekdama surinkti ekspertų nuomones dėl skerdenų klasifikavimo ir prekinių pavadinimų naudojimo avienos ir ožkienos sektoriuose, 2023 m. vasario mėn. Komisija parengė dvi apklausas. Viena iš jų buvo skirta valstybėms narėms ir pristatyta bendro žemės ūkio rinkų organizavimo ekspertų grupėje, o antroji – pilietinio dialogo grupės gyvūninės produkcijos klausimais suinteresuotiesiems subjektams.

Prieš pradėdama konsultacijas Komisija informavo valstybes nares ir suinteresuotuosius subjektus apie konsultacijų tikslą ir tvarkaraštį, o vėliau priminė, kad jie turi dalyvauti apklausoje. Komisija gavo atsakymus iš 26 valstybių narių (visų, išskyrus Prancūziją) ir tik iš keturių suinteresuotųjų subjektų, priklausančių Ispanijos, Austrijos ir Portugalijos organizacijoms.

Be to, ši ataskaita grindžiama:

- su ataskaitos aprėptimi susijusių galiojančių ir ankstesnių teisės aktų analize;
- Komisijos atliktų ataskaitų, vertinimų ir auditų išvadomis;
- turimais statistiniais duomenimis apie žemės ūkio produktus ir
- ekspertų grupės skerdenų klasifikavimo klausimais ekspertų ir pilietinio dialogo grupės avių ir ožkų rinkos klausimais suinteresuotųjų subjektų nuomonėmis.

3. Reglamentavimo sistemos analizė

3.1. Skerdenų klasifikavimas

3.1.1. Pirminiai faktai

Nuo pat jų įvedimo 1992 m.[2] tiek avienos skerdenos klasifikavimas, tiek pranešimas apie jos kainas pagal Bendrijos skerdenų klasifikavimo skalę buvo savanoriški. Tokia tvarka skiriasi

[1] 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj?locale=lt).

[2] 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2137/92 dėl Bendrijos avienos skerdenų klasifikavimo skalės ir šviežių arba atšaldytų avienos skerdenų Bendrijos standartinės kokybės nustatymo ir pratęsiantis Reglamentą (EEB) Nr. 338/91 (OL L 214, 1992 7 30, p. 1–5, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1992/2137/oj).

nuo tvarkos, taikomos jautienos ir kiaulienos sektoriuose, kuriuose privaloma taikyti Sąjungos skerdenų klasifikavimo skalę, mažoms skerdykloms taikant nukrypti leidžiančias nuostatas, priklausomai nuo įgyvendinimo valstybėse narėse.

1993 m. buvo nustatytos papildomos išsamios taisyklės[3], įskaitant išsamesnius kategorijų ir riebumo klasių aprašymus. Bendrijos skalė įsigaliojo 1993 m. kovo 6 d., o nuostatos dėl klasifikavimu pagrįsto kainų pranešimo pirmą kartą įsigaliojo ne vėliau kaip 1993 m. balandžio 8 d. Remdamasis šiomis nuostatomis, 1995 m. pradžioje Europos Bendrijų oficialiųjų leidinių biuras daugeliu Sąjungos kalbų paskelbė Europos Komisijos išleistas brošiūras, kuriose paaiškintos avių skerdenų klasifikavimo skalės.

Iš pradžių vienas iš ilgalaikių Sąjungos skerdenų klasifikavimo skalės tikslų buvo nustatyti pagrindą naujai avių skerdenų standartinės kokybės apibrėžčiai, grindžiamai Sąjungos kainų nustatymo ir priemokos apskaičiavimo sistema. Sąjungos skerdenų klasifikavimo skalė turėjo tapti kokybės kontrolės vykdant komercinius sandorius tarp avių augintojų ir mėsos perdirbėjų priemone. Vertinant lengvesnių ėriukų skerdenas, raumeningumo balas nebuvo laikomas teisingu įvertinimu. Taip buvo todėl, kad pagal jį sistemingai būtų neigiamai vertinama jų natūraliai prasta morfologija (ilgakojų veislių) ir mažesnis poodinių / vidinių riebalų santykis bei mažas svoris. Todėl buvo sukurta kitokia mažiau nei 13 kg sveriančių ėriukų skerdenų klasifikavimo sistema.

Pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2137/92 9 straipsnį Komisija privalėjo pateikti Tarybai ataskaitą, kurioje būtų įvertinta galimybė įgyvendinti privalomą avių skerdenų klasifikavimą. 1997 m. paskelbtoje ataskaitoje[4] Komisija atkreipė dėmesį į tai, kad ekonominės veiklos vykdytojai labai retai naudojosi skerdenų klasifikavimo sistema, ir padarė išvadą, kad valstybės narės avių skerdenų klasifikavimą ir toliau turėtų taikyti savanoriškai.

Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2529/2001[5] dėl bendro avienos ir ožkienos rinkų organizavimo įgyvendinta reforma buvo pakeistas metinių priemokų už ėriavedes apskaičiavimo būdas. Todėl 2002 m. Komisija pateikė Tarybai antrą ataskaitą[6], kurioje dar kartą išanalizavo galimą privalomą Sąjungos skalės taikymą avienai. Šioje antrojoje ataskaitoje Komisija toliau rekomendavo naudoti sistemą neprivalomai, nes daugelyje valstybių narių nepadaryta pažangos įgyvendinant skerdenų klasifikavimo tvarką.

Buvusi Bendrijos avienos skerdenų klasifikavimo skalės tikrinimo grupė, numatyta Reglamente (EEB) Nr. 2137/92, 1993–2000 m. laikotarpiu keliose valstybėse narėse surengė tikrinamuosius vizitus, kurių pirminė paskirtis buvo suderinti nacionalinių ekspertų taikomus

---

[3] 1993 m. vasario 26 d. Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 461/93, nustatantis išsamias taisykles, skirtas Bendrijos avienos skerdenų klasifikavimo skalei (OL L 49, 1993 2 27, p. 70–74, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1993/461/oj).

[4] Komisijos ataskaita dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2137/92 dėl Bendrijos avienos skerdenų klasifikavimo skalės ir šviežių arba atšaldytų avienos skerdenų Bendrijos standartinės kokybės nustatymo ir pratęsiančio Reglamentą (EEB) Nr. 338/91 įgyvendinimo, COM(97) 0250 *final*.

[5] 2001 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2529/2001 dėl bendro avienos ir ožkienos rinkos organizavimo (OL L 341, 2001 12 22, p. 3–14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/2529/oj).

[6] Komisijos ataskaita Tarybai dėl Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2137/92 dėl Bendrijos avienos skerdenų klasifikavimo skalės įgyvendinimo, COM(2002) 0295 *final*.

klasifikavimo standartus ir užtikrinti, kad šių standartų būtų laikomasi aplankytose skerdyklose.

Grupė nustatė, kad dauguma suinteresuotųjų subjektų nepanoro taikyti šios sistemos ir mokėti už avieną pagal klasifikavimo skalę; tik Prancūzijoje, Suomijoje ir Švedijoje Sąjungos skalė buvo gerokai išplėtota. Dauguma augintojų parduodavo avis pagal gyvąjį svorį tiesiogiai skerdykloms, o tais atvejais, kai buvo taikomas klasifikavimas, tai dažniausiai būdavo daroma siekiant įvykdyti skerdyklos arba kliento reikalavimus.

Be to, dėl skirtingų skerdenų pateikimo formų mažėjo skaidrumas, kurį buvo siekiama skatinti klasifikavimo skale, ir ėriukai buvo parduodami už tą pačią bazinę kainą, neatsižvelgiant į skerdenos sudėtį ar rūšį. Kainų, nurodomų pagal skerdenos svorį, palyginimas augintojų požiūriu buvo painus ir klaidinantis.

3.1.2. Esamos padėties apžvalga

Dabartinės avių skerdenų klasifikavimo nuostatos išdėstytos Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 (BRO reglamentas) IV priedo C dalies III punkte, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2017/1182[7] ir Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2017/1184[8].

Yra dvi skirtingos savanoriško avių skerdenų klasifikavimo sistemos, kaip nurodyta toliau.

- Viena sistema taikoma avių skerdenoms, sveriančioms ne mažiau kaip 13 kg, ir paprastai yra vadinama SEUROP klasifikavimo skale, kai skerdenos vizualiai klasifikuojamos pagal jų raumeningumą ir riebalų sluoksnio laipsnį. Galvijų raumeningumo klasėmis (S, E, U, R, O ir P) apibūdinamas skerdenos profilių, ypač vertingų dalių (užpakalinio ketvirčio, nugaros, mentės), išsivystymas ir nurodomas raumenų ir riebalų santykis, palyginti su kaulais. Riebumo klase (nuo 1 iki 5) apibūdinamas matomų riebalų kiekis skerdenos išorinėje pusėje.
- Antra sistema taikoma ėriukų skerdenoms, sveriančioms mažiau nei 13 kg, ja apibūdinamas svoris, mėsos spalva ir riebalų sluoksnis, ir ji paprastai vadinama A klasifikavimo skale. Taigi atsižvelgiama tik į svorį (trys kategorijos: skerdenos svoris < 7,0 kg; skerdenos svoris 7,1–10 kg ir 10,1–13 kg), į mėsos spalvą ir riebalų sluoksnio klasę.

Nėra jokių teisinių nuostatų dėl ožkų skerdenų klasifikavimo.

Šiuo metu dėl mažesnės gamybos apimties avių ir ožkų skerdenų klasifikavimas Sąjungoje vis dar yra antraeilis, palyginti su galvijų ir kiaulių klasifikavimu. Tik Bulgarija, Prancūzija, Kroatija, Suomija ir Švedija 2023 m. spalio 11 d. vykusioje skerdenų klasifikavimo ekspertų grupėje patvirtino, kad jų teritorijose taikomas avių klasifikavimas pagal Sąjungos skalę. Šiose

---

[7] 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/1182, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatos dėl Sąjungos galvijų, kiaulių ir avių skerdenų klasifikavimo skalių ir dėl pranešimų apie tam tikrų kategorijų skerdenų ir gyvų gyvulių rinkos kainas (OL L 171, 2017 7 4, p. 74–99, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1182/oj).

[8] 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1184, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklės, susijusios su Sąjungos galvijų, kiaulių ir avių skerdenų klasifikavimo skalėmis ir pranešimais apie tam tikrų kategorijų skerdenų ir gyvų gyvulių rinkos kainas (OL L 171, 2017 7 4, p. 103–112, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1184/oj).

valstybėse narėse 2022 m. 277 skerdyklos suklasifikavo 4 420 782 avių, iš kurių 602 018 buvo suaugusios (t. y. vyresnės nei 12 mėnesių avys), o 3 818 764 – ėriukai (t. y. jaunesnės nei 12 mėnesių avys), skerdenas. Tačiau tai sudarė mažiau nei 12 proc. bendro visoje Sąjungoje paskerstų avių kiekio. Klasifikavimas buvo aktualesnis sunkių ėriukų kategorijai nei lengvų ėriukų kategorijai, kurioje buvo suklasifikuota tik 111 130 skerdenų iš 2022 m. Sąjungoje paskerstų daugiau kaip 13,8 mln. avių. Šiuo metu ES neleidžiama taikyti jokių automatizuotų klasifikavimo metodų.

Be to, daugumoje valstybių narių Sąjungos skerdenų klasifikavimo skalė nėra svarbi pranešant apie ėrienos kainas. 2022 m. tik 103 avių skerdyklos, taikančios Sąjungos skalę, pranešė savo kompetentingoms institucijoms apie kainas, pagrįstas klasifikavimo rezultatais. Kroatijoje kainos, pateiktos pagal klasifikavimo skalę, sudarė 40,8 proc. nacionalinio metinio paskerstų avių skaičiaus. Pagrindinių mėsą gaminančių valstybių narių – Graikijos, Ispanijos, Italijos, Portugalijos ir Rumunijos – registruojamos kainos daugiausia grindžiamos tiesiogine prekyba ėriena gyvai arba aukcionuose. Palyginimui, pirkimo iš skerdyklų mastas didžiausias Belgijoje, Airijoje, Prancūzijoje, Latvijoje, Slovakijoje, Suomijoje ir Švedijoje. Dauguma valdžios institucijoms pateiktų ėrienos kainų apskaičiuojamos pagal ėriukų, parduotų pagal vienetų skaičių arba gyvąjį ar skerdenos svorį, partijas.

Sąjungos skalės taikymas ožkų skerdenoms neatrodo įmanomas. Standartinę kokybę būtų sudėtinga nustatyti remiantis ES avių skerdenų klasifikavimo skalėmis, nes amžiaus, svorio ir riebumo kriterijais bei gamybos rūšimi pagrįstos apibrėžtys labai skiriasi. Iš tiesų, palyginti su to paties amžiaus ir lyties avių skerdenomis, ožkų skerdenos yra mažesnės ir jose yra mažiau riebalų. Skerdenos išeiga paprastai yra mažesnė, daugiausia dėl mažesnio skerdenos riebalų kiekio, nes penėjimas vyksta daug vėliau, o drėgmės ir nuvarvinimo nuostoliai kartais gali būti gana dideli (iki 8 proc.).

Be to, svarbi ožkų skerdenų ypatybė yra ta, kad kai kuriose šalyse suvartojamos beveik visos skerdenos dalys, o kadangi daugeliu atvejų galva nėra pašalinama, yra sudėtinga nustatyti praktinį tipinės pateikties taikymą.

3.2. Prekinis pavadinimas

BRO reglamento nuostatos dėl prekybos standartų netaikomos avių ir ožkų produktams.

Nepaisant to, nors ožkiena nėra skirstoma į skirtingas kategorijas, avių kategorijos aiškiai atskiriamos. BRO reglamento I priedo XVIII dalis apima avieną ir ožkieną bei gyvas avis ir ožkas ir pagal ją ėriukai apibrėžiami kaip avys iki vienų metų amžiaus. Kita vertus, IV priedo C dalyje klasifikuotų avių skerdenų kategorijos apibrėžiamos jaunesnėms nei 12 mėnesių avims naudojant raidę A, o kitoms avims – raidę B. Iš tiesų terminas „ėriuko“ taip pat minimas kalbant apie BRO reglamento 19 straipsnio 6 dalies c punkte numatytus deleguotuosius įgaliojimus, susijusius su lengvų ėriukų klasifikavimu, o BRO reglamento 21 straipsnyje dėl kitų įgyvendinimo įgaliojimų teigiama, kad Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktus, kuriais valstybėms narėms būtų leidžiama naudoti konkrečius ėriukų, kurių skerdenos svoris mažesnis nei 13 kg, klasifikavimo kriterijus.

Be to, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2017/1182 terminas „ėriukas“ vartojamas 6 konstatuojamojoje dalyje, 3 straipsnio 2 dalyje, 21 straipsnyje ir III priede. Pagal 13 straipsnio a punkto iv papunktį, valstybės narės privalo pranešti jaunesnių nei 12 mėnesių avių skerdenų

rinkos kainas. Pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/1184 11 straipsnį, avių skerdenų rinkos kainos turi būti registruojamos pagal dvi svorio kategorijas, apibrėžtas kaip „lengvi ėriukai“ (skerdenos svoris mažesnis nei 13 kg) ir „sunkūs ėriukai“ (skerdenos svoris ne mažesnis kaip 13 kg). Kitų Sąjungos teisinių nuostatų dėl kitų avių ir ožkų skerdenų rinkos kainų registravimo nėra.

Be BRO reglamento, ėriukų ir ožiukų mėsos terminai 2022 m. Sąjungos Kombinuotojoje nomenklatūroje aiškiai atskirti nuo kitų kategorijų avienos ir ožkienos[9]. Tame Komisijos įgyvendinimo reglamente 1, 2, 4, 15, 16, 41, 43 ir 51 skirsniuose ėriukai apibrėžiami kaip gyvūnai iki vienų metų amžiaus, o terminas „ožiukas“ paminėtas 41 skirsnio (kailiai ir odos) 1 antraštės c punkte, 4106 pozicijoje ir 4113 10 00 eilutėje. Be to, Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2020/1988[10] 31 straipsnio 1 dalyje, susijusioje su eiliškumo tarifinėmis kvotomis, terminas „ožiukas“ apibrėžiamas kaip jaunesnė nei vienų metų ožka.

Reglamento Nr. 1165/2008[11] dėl gyvulių ir mėsos statistikos I priedo 2 punkte, susijusiame su avių kategorijų apibrėžtimis, terminas „ėriukas“ reiškia jaunesnius nei 12 mėnesių avių patinus arba pateles.

3.3. Rinkos informacija

Avienos atveju Komisija nustatė nuostatas dėl pranešimo apie ėriukų skerdenų kainas, nes jaunesnio amžiaus paskerstų gyvulių mėsos paklausa rinkos skaidrumo požiūriu yra reprezentatyvesnė.

Pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/1182 25 straipsnio 2 dalies c punktą, valstybės narės kiekvienais metais turi pranešti Komisijai bendrą praėjusiais kalendoriniais metais paskerstų avių skaičių, suskirstytą pagal svorio kategorijas.

Ožkienos atveju Komisija du kartus per metus renka informaciją apie vidutines kainas, remdamasi pilietinio dialogo grupės gyvūninės produkcijos klausimais ekspertams išsiųsta apklausa.

Komisija surengė avienos sektoriaus forumą, kuriame dalyvavo valstybių narių, kurių gamybos apimtys yra didelės, atstovai, taip pat gamintojai, perdirbėjai ir prekiautojai. Jo paskirtis buvo apžvelgti dabartinius ir būsimus Sąjungos avienos sektoriaus uždavinius. Po to, 2016 m. spalio mėn. Komisija pateikė avių ir ožkų duomenų suvestinę, kurioje kas savaitę pateikiama informacija apie rinkos kainas, gamybą ir prekybą Sąjungoje ir ES nepriklausančiose šalyse.

---

[9] 2021 m. spalio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/1832, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas (OL L 385, 2021 10 29, p. 1–1091, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1832/oj).

[10] 2020 m. lapkričio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/1988, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) Nr. 510/2014 taikymo taisyklės, susijusios su importo tarifinių kvotų administravimu laikantis eiliškumo principo (OL L 422, 2020 12 14, p. 4–136, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1988/oj).

[11] 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1165/2008 dėl gyvulių ir mėsos statistikos, panaikinantis Tarybos direktyvas 93/23/EEB, 93/24/EEB ir 93/25/EEB (Tekstas svarbus EEE). (OL L 321, 2008 12 1, p. 1–13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1165/oj).

4. Valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų nuomonės

4.1. Respondentų pateiktas skerdenų klasifikavimo vertinimas

Penkios valstybės narės patvirtino, kad ėriukų skerdenoms taiko ES klasifikavimo skalę, o keturios iš jų ją taiko ir suaugusių avių (t. y. vyresnių nei 12 mėnesių avių) atveju. Tik dviejose valstybėse narėse tai privaloma visiems ekonominės veiklos vykdytojams, o kitose dviejose valstybėse narėse avių klasifikavimą savanoriškai atlieka tik keletas skerdyklų. Kroatija buvo vienintelė valstybė narė, kuri patvirtino, kad ji taiko privalomą ožkų (tiek jaunų, tiek suaugusių) skerdenų klasifikavimą.

Nepaisant to, kad dauguma respondentų pripažino skerdenų klasifikavimo vertę siekiant padidinti rinkos skaidrumą, padidinti produktų rinkos vertę ir pagerinti tiekėjų atsaką į rinkos poreikius, papildomos klasifikavimo išlaidos buvo paminėtos kaip vienas iš pagrindinių sunkumų siekiant, kad klasifikavimo naudojimas taptų privalomas. Tik keturios valstybės narės pateikė teigiamą atsakymą dėl privalomo avių klasifikavimo Sąjungos lygmeniu nustatymo. Be to, didžioji dauguma valstybių narių patvirtino, kad vidaus ekonominės veiklos vykdytojai nepateikė jokio prašymo pakeisti dabartinį savanorišką Sąjungos skalės taikymą. Respondentai nurodė, kad jų vidaus rinkų susiskaidymas ir (arba) mažas dydis yra rimtos kliūtys, trukdančios nustatyti privalomą taikymą.

Be to, tik keturios valstybės narės pageidavo, kad būtų priimti konkretūs teisės aktai dėl ožkų skerdenų klasifikavimo. Daugelis respondentų taip pat nurodė, kad pradėjus klasifikuoti ožkų skerdenas nebūtų sukurta pridėtinė vertė, nes gamyba yra itin maža ir daugeliu atvejų tai yra pieno produkcijos šalutinis produktas. Jos padarė išvadą, kad bet kokia nauda, gauta nustačius bet kokios rūšies skerdenų klasifikavimą, būtų neproporcinga, palyginti su papildomomis jo įgyvendinimo išlaidomis.

Kalbant apie rinkos informaciją, dauguma respondentų patvirtino, kad perkant avieną / ožkieną skerdenų klasifikavimas yra nereikšmingas. Tik keturios valstybės narės ir vienas suinteresuotasis subjektas pareiškė norą, kad informacija apie kainas būtų teikiama ir kitų kategorijų avių skerdenų atveju. Be to, tik dvi valstybės narės ir vienas suinteresuotasis subjektas pageidavo, kad būtų pranešama apie ožkų skerdenų kainas. Atsakymais patvirtinta, kad daugumoje ES rinkų dėl avių ir ožkų produkcijos pirkimo susitariama pagal nustatyto dydžio mokestį, pagal vienetų skaičių, gyvąjį ar skerdenos svorį arba net pagal gyvulių dydį.

Be to, respondentai nurodė santykinę avių, kuriomis prekiaujama Bulgarijoje, Estijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Vengrijoje, Rumunijoje ir Švedijoje, svarbą. Tačiau respondentai nurodė, kad net prekiaujant gyvais gyvūnais tarp valstybių narių, skerdenų klasifikavimu pagrįsti pirkimai nėra dažni.

4.2. Respondentų pateiktas prekinių pavadinimų vertinimas

Siekiant išvengti finansinės ir administracinės naštos ekonominės veiklos vykdytojams ir valdžios institucijoms padidėjimo, didžioji dauguma respondentų neišreiškė noro ES lygmeniu nustatyti daugiau naujų teisės aktų dėl prekinių pavadinimų. Tik penkios ir dvi valstybės narės, atitinkamai dėl avių ir ožkų, pritarė tam, kad ES lygmeniu būtų priimti konkretesni teisės aktai dėl prekinių pavadinimų.

Tik viena valstybė narė pranešė apie savo vietos suinteresuotųjų subjektų prašymą priimti konkrečius ES lygmens teisės aktus dėl avių prekinių pavadinimų, o šiai pozicijai pritarė ir vienas respondentas iš suinteresuotųjų subjektų. Apklausoje tik viena valstybė narė pabrėžė, kad reikia nustatyti daugiau ėriukų kategorijų, o vienas iš suinteresuotųjų subjektų nurodė, kad trūksta informacijos apie ožkienos rinką.

4.3. Papildomos respondentų pastabos

Iš respondentų atsakymų matyti, kad aviena ir ožkiena dažniausiai parduodama ir pjaustoma laikantis pirkėjo specifikacijų ir perdirbama mažiau nei kitų rūšių mėsa. Kai kurie respondentai pripažino mažų skerdyklų ir skerdimo ūkiuose svarbą perdirbimo pramonei tiekiant avieną ir ožkieną. Mažmeninėje prekyboje mėsa daugiausia parduodama pagal klientų poreikius arba fasuotais paketais.

Be to, respondentai nurodė, kad Belgijoje, Danijoje, Estijoje, Airijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Kroatijoje, Italijoje, Portugalijoje, Slovėnijoje ir Slovakijoje yra įvairių atskirų avienos kokybės ženklų, o Graikijoje, Ispanijoje, Kroatijoje, Portugalijoje ir Slovėnijoje – ožkienos. Tačiau jų rinkos dalys paprastai yra gana mažos, palyginti su bendra vidaus produkcija.

Apskritai daugumoje klausimynų nebuvo apskaičiuotos įvairių prekių rinkos dalys.

5. Išvados

Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas apklausoje buvo labai menkas, nes manoma, kad daugiau teisės aktų dėl skerdenų klasifikavimo ir prekinių pavadinimų nėra sektoriaus prioritetas. Be to, valstybės narės ar suinteresuotieji subjektai buvo mažai suinteresuoti įvesti privalomą avių skerdenų klasifikavimą, įvesti ožkų skerdenų klasifikavimo sistemą ar priimti kitus teisės aktus dėl avienos ir ožkienos produktų. Be to, 2018 m. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl dabartinės avininkystės ir ožkininkystės sektorių padėties ir ateities perspektyvų Sąjungoje[12] nebuvo raginama priimti jokių konkrečių teisės aktų nei dėl skerdenų klasifikavimo, nei dėl prekinių pavadinimų.

Todėl avių skerdenų klasifikavimas turėtų išlikti savanoriška Sąjungos lygmens priemonė, kuri turėtų būti naudojama tais atvejais, kai ji suteikia realią pridėtinę vertę, pateisinančią bet kokį išlaidų ir naštos padidėjimą. Atlikus vertinimą patvirtinta, kad nėra pagrįstų priežasčių nustatyti privalomą avių skerdenų klasifikavimą Sąjungos lygmeniu. Pagrindiniai Sąjungos gamintojai nepadarė didelės pažangos plečiant klasifikavimo skalės naudojimą. Todėl išlaidos ir administracinė našta, susijusi su privalomu klasifikavimu, būtų nepagrįstos. Skerdyklos turėtų organizuoti ir vykdyti skerdenų klasifikavimą, parengti tam skirtus darbuotojus, registruoti ir pranešti rezultatus ir kainas. Kompetentinga institucija turėtų atlikti patikrinimus vietoje pagal Sąjungos taisykles, o tam prireiktų papildomų išteklių.

Skerdenų klasifikavimas gali būti priemonė, kuria naudodamosi avių tiekimo grandinės gali didinti efektyvumą, kainų skaidrumą ir užtikrinti geresnę rinkodarą. Tačiau, nors privalomas avių skerdenų klasifikavimas gali palengvinti informacijos perdavimą tiekimo grandinėje ir iš esmės galėtų padėti užtikrinti sąžiningesnius ir ekonomiškai efektyvesnius sandorius, daugelis

[12] Ataskaita A8-0064/2018.

ekonominės veiklos vykdytojų ir toliau nemato didelės naudos, o dauguma avimis prekiaujančių tiekėjų nemato poreikio klasifikuoti skerdenas.

Dėl labai ribotos ožkienos gamybos daugelyje valstybių narių ir dėl specifinių skerdenų ir mėsos gabalų savybių Sąjungos skerdenų klasifikavimo skalės ožkoms taikyti nereikia.

Kalbant apie prekinius pavadinimus, klausimynuose nebuvo nurodyta jokių sisteminių sunkumų ar problemų įgyvendinant galiojančius teisės aktus dėl prekybos aviena ir ožkiena, o apklausa parodė, kad dauguma ekonominės veiklos vykdytojų ir kompetentingų institucijų nenori šiuo klausimu nustatyti daugiau teisinių pareigų. Priešingai, jie pirmenybę teikė supaprastintam požiūriui, grindžiamam subsidiarumo principu ir mažesne administracine našta. Be to, avienai ir ožkienai taikomas skirtingas komercinis klasifikavimas, kuris priklauso nuo skerdžiamo gyvūno amžiaus, o dėl didelės gamybos sistemų ir vietinių veislių įvairovės šie sektoriai yra labai nevienalyčiai, taip pat vartotojų pageidavimai priklauso nuo kultūrinės aplinkos. Todėl teisės aktų leidėjams nustačius konkretų prekinį pavadinimą, įvairūs mėsos kokybės aspektai galėtų būti nesuderinami arba prieštaringi.

Daroma bendra išvada, kad avienos ir ožkienos sektoriuje nereikia naujų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl prekinių pavadinimų ar skerdenų klasifikavimo.